

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Czesztochowski

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 3 mk. 00 fen., kwartalnie 9 mk. 00 fen. za odroczenie do domu dopłaca się 25 fenigów miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 15 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za wiersz pięcioletni jednorazowo na 1 kol. 1 mk. 50 fenigów, na II i III kol. 75 fenigów, na IV kol. 10 fenigów. Ogłoszenia drobne po 15 fenigów za wiersz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni feriatycznych od godz. 10 - 2 po poł. Rękopisów nadawanych redakcji nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji CZESZTOCHOWA, ulica Pań Maryi Nr. 38. - Telefon Nr. 5

Rada Regencyjna nie ustąpiła.

Odezwa do narodu polskiego.

Rada regencyjna wraz z całym narodem pod opieką Bożą idzie ku odrodzonej, zjednoczonej Polsce, której moc państwową chce oprzeć na niepożytych siłach ludu polskiego

Stanowczy krok w tym kierunku uczyniliśmy, ogłaszając orędziem naszym z dn. 7-go października r. b. niepodległość i zjednoczenie Polski. Pod temi hasłami jednoczy się cały naród. Ale dalsza droga do urzeczywistnienia Polski zjednoczonej i wolnej prowadzi jedynie i wyłącznie przez Sejm konstytucyjny. Wierni naszemu orędziu i naszej przysiędze nie dopuścimy żadnego od tej drogi zбочenia.

Za takie niebezpieczne i niedopuszczalne w interesie narodu zбочenie musimy uznać wszelką próbę wcisnięcia pomiędzy naród polski a polski ludowy Sejm ustawodawczy zawodnych i jednostronnych dążeń i formacji partyjnych. Nie możemy też dopuścić, aby narażano istotny interes i istotną suwerenność ludu polskiego, którego upragnionym rzecznikiem może być jedynie tylko Sejm na najszerszych demokratycznych podstawach oparty, a w żadnym razie zmieniające się z dnia na dzień ugrupowania partyjne.

Z tych pobudek i ze względu na konieczny ład, porządek i powagę, godną wielkiego narodu w tak doniosłej dla niego chwili stanowimy:

1) Zwolnić z ciągu grudnia b. r. do stołecznego m. Warszawy Sejm konstytucyjny, oparty na głosowaniu powszechnym.

2) Ogłosić niezwłocznie ordynację wyborczą oraz zarządzenia dla zwolnienia Sejmu konieczne.

Wzywamy stronnictwa polityczne, aby kierując się ofiarnością patriotyczną w ciągu najbliższych dni przedstawiły nam do zatwierdzenia rząd narodowy, usabiający powszechność narciową, w którego ręce mogliśmy z ufnością złożyć licy ojczyzny. Jeżeli się to nie stanie, powołamy niezwłocznie gabinet ministrów szerszej demokratycznej z ludzi, którzy sprawę ojczyzny stawiać będą ponad wszelkie względy partyjne.

Do tej stanowczosci wzywa nas chwila historyczna. Budowa państwowosci wymaga szybkiej realizacji, granice państwa są zagrożone, wojsko musi niezwłocznie powstać.

Powołujemy cały naród, aby w imię dobra ojczyzny się zjednoczył i do pierwszego Sejmu konstytucyjnego spieszenie się sposobil. W ręce tego Sejmu władzę naszą złożymy.

† Aleksander Kakowski
Józef Ostrowski
Zdz. Lubomirski.

Dymisja Gabinetu.

„Monitor Polski“ w dziale urzędowym ogłasza co następuje:

My, Rada Regencyjna państwa polskiego, postanowiliśmy i stanowimy:

Dać dymisję ministerjum pana Józefa Świeżyńskiego w pełnym jego składzie, zawiesić natychmiast w ich czynnościach prezydenta ministrów i wszystkich ministrów i poruczyć prowadzenie spraw bieżących, aż do dalszego postanowienia najstarszemu rangą urzędnikowi w każdym ministerjum.

Den w Warszawie, dnia 4 listopada 1918 roku.

† Aleksander Kakowski.
Zdz. Lubomirski.
Józef Ostrowski.

Prezydent ministrów
Józef Świeżyński.

Gabinet prowizoryczny.

Do D-ra Władysława Wróblewskiego. Polecamy panu objąć tymczasowe kierownictwo rządu, który p.d Pańskim przewodnictwem zatapiać będzie sprawy bieżące aż do dalszego zarządzenia.

Równocześnie poruczamy tymczasowe kierownictwo ministerjum spraw wewnętrznych d-rowsi Stanisławowi Ustyanowskiemu, ministerjum skarbu podsekretarzowi stanu p. Antoniemu Wieniawskiemu, ministerjum wyznań religijnych i oświecenia publicznego — p. podsekretarzowi stanu d-rowsi Bronisławowi Dembińskiemu, ministerjum spraw wojskowych — szefowi sekcji pułkownikowi Janowi Wroczyńskiemu, ministerjum rolnictwa i dóbr koronnych — podsekretarzowi stanu p. Stanisławowi Janickiemu, ministerjum zdrowia publicznego i opieki społecznej — naczelnikowi wydziału d-rowsi Władysławowi Szenajchowi, ministerjum komunikacji — szefowi sekcji p. Juljanowi Eberhardtowi, ministerjum sprawiedliwości — podsekretarzowi stanu p. Józefowi Światopełk Zawadzkiemu, ministerjum przemysłu i handlu — podsekretarzowi stanu d-rowsi Henrykowi Strasburgerowi, ministerjum ochrony pracy — naczelnikowi wydziału p. Franciszkowi Sokalowi, ministerjum aprowizacji — podsekretarzowi stanu p. Januszowi Machnickiemu.

Kierownictwo ministerjum spraw zewnętrznych poruczamy Panu.

Warszawa, dn. 4 listopada 1918 r.
† Aleksander Kakowski
L. S. Józef Ostrowski
Zdz. Lubomirski
Wróblewski.

Warunki pokojowe koalicji.

London, 4 | 11. Dzisiejszy „Times“ zamieszcza znamienny artykuł pod tytułem „Od wojny do pokoju“, którego biuro Wolffa streszcza jak następuje:

1) Warunki, pod którymi wojna może ustać, sformułowane były wina przez

dowódców wojskowych koalicji i przyjęte przez państwa centralne w formie, uniemożliwiającej podjęcie kroków wojennych. Duch, z jakim w Niemczech surowe, niezbędne warunki te zostaną przyjęte, przyczyni się w znacznej mierze do określenia przyszłego przebiegu wypadków. Jeżeli targować się będzie o

warunki albo też w wykonaniu ich utawniać będzie chytróść i upór, nieufność głęboka do ducha ich i do motywów, jakimi się kierują, trwać będzie w dalszym ciągu. Jeżeli natomiast Niemcy słowem i czynem stwierdzą, że wyrzekną się poglądów, jakie władcy ich do niedawna, oparli o większość narodu swego stosowali w formie groźby przeciwko panowaniu prawa, wówczas usunięta zostanie największa przeszkoda na drodze równomiernej sprawiedliwości.

Autor artykułu zaznacza dalej, że warunki pokoju nie są wprawdzie oficjalnie ogłoszone, jedynomyślnie jednak opinii szeroki mas państw koalicyjnych w tym kierunku pozwala określić je już dziś z pełnym prawdopodobieństwem. Pierwszym warunkiem podstawowym jest zupełna terytorjalna, gospodarcza i polityczna odbudowa Belgii. W sprawie tej nie może być żadnych zastrzeżeń, żadnych targów i żadnych kontratań.

2) Ewakuacja terytorjum francuskiego, odbudowa okupowanych prowincji, wynagrodzenie mieszkalców za wszystkie krzywdy i straty.

3) Zwrot Alzacji i Lotaryngji Francji.

4) Uregulowanie północnych granic Włoch możliwie najgodniej z granicami etnograficznymi.

5) Wszystkim narodom Austro-Węgier zapewnione być musi miejsce oraz prawo wejścia w łączność z rodnymi z tamtej strony dotychczasowej granicy austriacko-węgierskiej.

6) Ewakuacja wszystkich, do państwa rosyjskiego dawniej przynależnych krajów.

7) Nienaruszalną zasadę podstawową stanowi utworzenie niepodległego państwa polskiego z dostępem do morza, które obejmować ma terytorja..... (tu następuje przekreślenie miejsce. Uwaga biura Wolffa).

8) Unieważnienie traktatu bukareszteńskiego, ewakuacja i odbudowa Rumunii, Serbji i Czarnogóra.

9) Możliwie jaknajwiększe usunięcie panowania tureckiego nad narodami nietureckimi.

10) Mieszkańcom Szwecji dana być winna możliwość określenia przynależności swojej.

11) Tytułem odškodowania za nieprawidłową wojnę podwodną, Niemcy i Austro-Węgry zobowiązane być winny do wynagrodzenia państw koalicyjnym i neutralnym nieprawie uszkodzonych lub zniszczonych okrętów handlowych.

12) Utworzenie trybunałów przed które zgodnie z bezstronną sprawiedliwością staną winy możliwie najszybciej jednostki wszystkich państw prowadzących wojnę, oskarżone o pogwałcenie prawa narodów albo ludzkości.

13) Dawne posiadłości kolonialne Niemiec, utracone przez nie z powodu niesprawiedliwej napaści na Bel-

gje, nie mogą pod żadnym pozorem powrócić do Niemiec. Posiadłości kolonialne Niemiec byłyby pozostały nieknięte, z powodu jednak niesprawiedliwej ich napaści na Belgię, która Anglię wciągnęła do wojny... (w tym miejscu jest luka w tekście. Waga biura Wolffa). Niemcy oświadczyły, że losy kolonii ich rozstrzygnięte zostaną na froncie zachodnim. Tak się też stało. Niemcy oświadczyły, jaki użytek z kolonii swoich zrobią na wypadek zwycięstwa. Użytkowi takiemu przeszkodził należy w interesie pokoju powszechnego na zawsze. Wobec tego, kolonie nie mogą wrócić do Niemiec, przekazanie jednak posiadania ich, oraz zarządu w sposób zgodny z interesami ich mieszkańców i świata, jest rzeczą przysługującą desyzyj.

Oto są niezbędne warunki pokoju jakie przyjęte być muszą w drugim stadium rokowań.

Berlin, 4 | 11. Dzienniki berlińskie są zdania, że nie jest rzeczą wykluczoną, iż autor artykułu w "Timesie" upewniający został istotnie do przemówienia w imieniu koalicji i że jest rzeczą w każdym razie znamienną, że artykuł, który dziś ukazuje się w Londynie, już wczoraj za pośrednictwem biura Reutera zakomunikowany został zagranicą.

WOJNA.

Zawieszenie broni z Włochami.

Urzędowo komunikują:

Na włoskim terenie walk wojska nasze zgodnie z zawartym zawieszeniem broni, zaprzestały działań wojennych. Warunki zawieszenia broni są następujące:

1. Natychmiastowe zaprzestanie działań wojennych na lądzie, na morzu i w powietrzu.

2. Zupełna demobilizacja Austro-Węgier i natychmiastowe wycofanie wszystkich jednostek bojowych, operujących na froncie od morza Północnego, aż do Szwajcarii.

Na terenie Austro-Węgier, w granicach określonych w § 3 może być utrzymana austriacka siła zbrojna w rozmiarze 20-tu dywizji na stopie pokojowej przedwojennej.

3. Ewakuacja wszystkich terenów okupowanych siłą zbrojną przez Austro-Węgry od początku wojny i cofnięcie się wszystkich austro-węgierskich sił zbrojnych w terminach ustalonych przez głównodowodzącego wszystkich koalicyjnych sił zbrojnych na drugą stronę następującej linii.

4. Sprzymierzeni będą mieli absolutne prawo:

A. Wolnego ruchu dla wszystkich wojsk na wszystkich drogach wodnych, kolejowych i lądowych obszaru Austro-Węgier, oraz użytkowania austro-węgierskich środków transportowych. B. Zająć wojskami swemi wszystkie te punkty strategiczne w Austro-Węgrzech, które koalicja aż do odpowiedniego czasu uważać będzie za konieczne w celu utrzymania tam porządku lub zainstalowania się. C. Do przedsięwzięcia za zapłatą rekwizycji na rzecz armji sprzymierzonych, gdziekolwiek by one się znajdowały.

5. Absolutne wycofanie się wojsk niemieckich w ciągu dni 15 nietylko z frontu włoskiego i bałkańskiego, lecz także z całego terytorjum austro-węgierskiego, oraz internowanie wszystkich wojsk niemieckich, które do tego czasu nie opuszczają Austro-Węgier.

6. Prowizoryczny zarząd ewakuowanych obszarów austro-węgierskich dokonywać się będzie przez władze lokalne pod kontrolą komendy placu sprzymierzonych wojsk okupacyjnych.

7. Natychmiastowe odesłanie z powrotem bez wzajemnej wymiany wszystkich jeńców wojennych i internowanych osób cywilnych państw koalicji a także ludności cywilnej, usuniętej z miejsc swego zamieszkania, podług warunków, które na różnych frontach ustala głównodowodzący koalicji.

8. Chorzy i ranni, pozostający na ob-

szarach ewakuowanych, winni znajdować się pod opieką personelu austro-węgierskiego, który wraz z niezbędnym materiałem lekarskim winien pozostać na miejscu.

Ponadto specjalne warunki dotyczą natychmiastowego zaprzestania wszelkich działań wojennych na morzu, wydania koalicji i Stanom Zjednoczonym austro-węgierskich łodzi podwodnych, zbudowanych w czasie od 1910 do 1918 r. oraz wszystkich niemieckich łodzi podwodnych, znajdujących się na wodach austro-węgierskich lub tam przybyłych. Zupełne rozbrojenie i demobilizacja wszystkich innych austro-węgierskich łodzi podwodnych, które pozostaną pod kontrolą koalicji i Stanów Zjednoczonych.

Zawieszenie broni z Turcją

Zawarte z Turcją zawieszenie broni obejmuje między innymi warunki następujące:

Otwarcie Dardaneli i Bosforu i wolny dostęp do morza Czarnego. Obsadzenie fortyfikacji w Dardanelach i na Besforze przez wojska angielskie. Uwolnienie jeńców wojennych armji koalicyjnych.

Natychmiastowa demobilizacja armji tureckiej.

Wydanie wszystkich okrętów wojennych. Koalicja otrzymuje prawo obsadzenia wszystkich punktów strategicznych, o ile wytworzy się położenie, zagrażające jej bezpieczeństwu.

Niezwłoczne wycofanie wojsk tureckich z północno-zachodniej Persji aż do granicy przedwojennej, ewakuacja części Kaukazu.

Wszyscy niemieccy i austriaccy mieszkańcy wojskowi i cywilni wydani być mają w ciągu jednego miesiąca z terytorjum tureckiego. Osoby zamieszkałe w dalszych okręgach usunięte być winny możliwie jaknajprędzej.

Turcja zobowiązuje się zerwać wszelkie stosunki z państwami centralnymi.

Węgry zatrzymują niemieckie transporty.

Rząd węgierski wydał rozporządzenie o wstrzymaniu okrętów austriackich i niemieckich wraz z ładunkami, w czem 20,000 ton produktów żywnościowych dla Austrii i Niemiec.

Uniemożliwia to wysłanie z Rumunii przeznaczonych dla Niemiec 500 lokomotyw i 50,000 wagonów. Niemożliwością staje się również powrotny przewóz dwóch niemieckich korpusów wojsk, walczących na Bałkanie.

Na dworcu wschodnim w Budapeszcie dalsze podróże Niemców wojskowych jest zupełnie niemożliwe. Na dworcu tym rozbrojono cały pociąg żołnierzy niemieckich, udających się na front.

Nastroj w Bawarii.

"Vossische Ztg." donosi z Monachium:

Omawiając wywody "Frankfurter Ztg." w sprawie planów "Związku reńskiego" piszą, "Muenchner Neueste Nachrichten", że co do Bawarii to domaga się ona nie pozornej wolności z łaski koalicji, lecz chce mieć zapewnione niezależne stanowisko w łonie Rzeszy niemieckiej, wolne od opiekuńczego ducha nadziabskich junkrów, który opanował był całą biurokrację Rzeszy. Musi być przywrócona równowaga pomiędzy niemieckim południem a północą.

Wobec kursujących po kraju nieprawdopodobnych wieści apelowano do opamiętania i spokoju.

Anarchja w Turcji.

Berlin. — Korespondent "Lokal Anzeigera" donosi z Hagi: Ormiańskie biuro prasowe dowiaduje się z Konstantynopola, że tak w stolicy, jak również w całej Turcji, panuje zupełna anarchja. Tysiące żołnierzy zbiegłych z pod sztandarów zajmują się rabunkami po całym kraju. Konstantynopol jest wygłodzony. Pieniądze papierowe są siedem razy mniej warte niż złoto.

Anglioi w Konstantynopolu.
Berlin. — Jak donosi "Vossische Ztg.", według wiadomości, nadchodzących z Bukaresztu, niemieckie oddziały marynarskie i okręty niemieckie opuściły Konstantynopol. W Konstantynopolu wyładował już oddział żołnierzy angielskich.

Rozwiązanie dworu austriackiego.

Wiedeńskie c. i k. biuro telegraficzne donosi

Wiadomość o mającym nastąpić rozwiązaniu dworu i rozpuszczeniu gwardji odpowiada faktycznemu stanowi rzeczy.

Sprawy polskie.

O zniesienie okupacji niemieckiej.

Dnia 30 października przedstawił rząd polski gen.-gub. warszawskiemu szeregowe wnioski w sprawie objęcia całkowitego zarządu we wszystkich działach administracji krajowej w d. 15 listopada br. W odpowiedzi na to pismo, wysłanej dnia 2 bm., p. szef administracji przy gen.-gub. warszawskim — wyrażając zamiar władz niemieckich, by oddanie zarządu, przewidziane przez nie poprzednio na dzień 1 stycznia 1919 r., zostało jaknajbardziej przyspieszone — oświadczył, że ze strony niemieckiej do powzięcia ostatecznej decyzji co do sposobu i terminu oddania administracji uprawniony jest kanclerz Rzeszy, któremu też wnioski rządu polskiego zostały przesłane.

P. szef administracji zaznaczył zarazem, że przejęcie administracji łączy się ze sprawą zawarcia układu między rządem polskim a rządem niemieckim w kwestii wymiany produktów między obu krajami, oraz udzielaniem Rzeszy niemieckiej zabezpieczeń prawnych i gospodarczych.

W odpowiedzi na to pismo, wysłane dnia 4 bm. rząd polski podniósł, że nie może uznać łączności spraw wysuniętych przez p. szefa administracji z zupełnie odrębną kwestją przejęcia zarządu, która następuje na podstawie uznanej powszechnie niezawisłości i suwerenności państwa polskiego.

Rząd polski chętnie rozpocznie pertraktacje o wymianę surowców za towary potrzebne Polsce, które będą mogły toczyć się równoległe z przejmowaniem administracji ale oddzielnie.

Obstając przy domaganiu się, by przejęcie administracji nastąpiło w dniu 15 listopada br., rząd polski oświadcza, iż oczekuje w najbliższym czasie wezwania do odpowiedniej pracy przygotowawczej.

Na Śląsku.

Prezydent kraju otrzymał telegram następujący: "Polska rada narodowa dla Księstwa Cieszyńskiego, jako organ rządu polskiego, obejmuje z dn. 29-ym października rządu Księstwa Cieszyńskiego. Zawiadamiamy pana o tem z prośbą, aby starosta cieszyński zechciał podać to do wiadomości".

W Opawie czesko-słowacki komitet narodowy objął kontrolę nad urzędem telegraficznym i telefonicznym. Komendant placu przyrzekł komitetowi poparcie swoje.

Do szeregu!

Zarząd Związku b. oficerów korpusów polskich na wschodzie na nadzwyczajnym posiedzeniu dnia 2 listopada r. b. postanowił:

"Wobec niebezpieczeństwa, grożącego zewsząd ojczyźnie w przededniu jej wyzwolenia wzywa się wszystkich członków Związku do natychmiastowego zgłaszania się pod sztandary ojczyste. Zgłaszać się najlepiej wprost do biura poboru w Lublinie, Piotrkowie, Radomiu, Kielcach i Dąbrówce Górniczej.

— Czeska Rada narodowa zniechęca powołać w dniach najbliższych najmłodsze 4 roczniki, mobilizacja ta ma być jednak tylko tymczasowa.

ZNIESIENIE OKUPACJI na Jasnej Górze.

Polska załoga objęła pieczę nad klasztorem.

Dzień 4 listopada zapisać się jasnymi zgrozskami niewątpliwie w pamięci ludności Częstochowy. Po 87 latach, w których naród pogrążony był w ucisku niewoli, w przastarych murach Jasnej Góry po raz pierwszy rozległy się głosy komendy polskiej i przed bramą klasztorną stanął na warcie żołnierz polski!

W poniedziałek o godz. 9 minut 15 w. z rozkazu J.E. szefa sztabu armii polskiej generała Rozwadowskiego oddział żołnierzy z 2 p.p. pod komendą podporucznika Artura Wiśniewskiego pośpiesznym marszem przybył na Jasną Górę w celu objęcia wojskowej ochrony klasztoru. Na przywitanie załogi polskiej na czele konwentu OO. Paulinów wyszedł ks. przeor O. Piotr Markiewicz, witając serdecznie przybyłych.

Po przybyciu na podwórze klasztorne oddziału, nastąpił przejęcie Jasnej Góry od załogi austro-węgierskiej pozem postawiona została warta przed bramą klasztoru.

We wtorek rano przybyła na Jasną Górę delegacja miasta Częstochowy z nadburmistrzem dr. Marczewskim, burmistrzem, Bandke-Stężyńskim na czele.

W imieniu miasta Częstochowy powitał p. nadburmistrz Marczewski podporucznika Wiśniewskiego, wyrażając szczerze zadowolenie z przybycia polskich żołnierzy w przastare mury świątyni.

Podpor. Wiśniewski złożył gorące wyrazy podziękowania za okazaną życzliwość, oznajmiając, iż przybył na rozkaz gen. Rozwadowskiego w celu oddania swych usług O. Przeorowi, w którego rękach spoczywa całkowity zarząd klasztorem.

Następnie delegacja udała się do O.

Przeora, w celu złożenia życzeń. Wzruszony O. Piotr Markiewicz wyraził szczerą podziękę za troskliwość o świątynię Jasnogórską.

Obecny przy przemowach delegacji major Klettinger wyraził szczerze zadowolenie z oddania swego urzędu we właściwe ręce, zaznaczając, że od chwili objęcia komendy nad załogą klasztorną, starał się utrzymać jak najżywczy stosunek z miejscową ludnością.

Delegacja, oceniając dobrą wolę i przyjazne usposobienie majora Klettingera względem polskiej ludności, wyraziła mu podziękowanie za pieczę nad klasztorem. Podporucznik Wiśniewski przy pożegnaniu życzył majorowi szczęścia w jego jeździe.

Po delegacji miasta do komendanta załogi przybyła delegacja ludności klasztoru, witając serdecznie pierwszy oddział żołnierzy polskich.

Przez cały dzień wczorajszy liczne gromadki częstochowian podążały na Jasną Górę, aby ujrzeć żołnierzy polskich.

Jasna Góra zmieniła swój wygląd. Stare mury, pamiętające Jagiellonów, goszczące w swych murach Pułaskiego, Kościuszko i tyłu innych wojowników za wolności Ojczyzny promieniały w blaskach jesiennego słońca.

Zamiast żandarma austriackiego widnieje dziś postać szarego żołnierza. Na wysokiej wieży bazyliki, z której wierzchołka echa niesły na wszystkie krańce Rzeczypospolitej hejnały wiary, obecnie powiewają biało-czerwone proporce.

torskim doliczone będą od odpowiednie „milowe”. Czynnione są starania, aby wypłatę pensji można było rozpocząć jak najrybciej.

— **Dlaczego?** Niektóre piekarnie chrześcijańskie w ostatnich czasach poczęły wypiekać chleb i bułki z gorszego gatunku maki, biorąc za pieczywo ceny wyższe, niż piekarnie żydowskie. Piekarnia żydowska przy ul. Panny Marij ar. 34 może sprzedawać chleb pyłkowy z ładnej jasnej maki po cenie 1 mk. 40 fen. za funt, bułki zaś z wyborowej maki pszennej po 40 fen. za sztukę. Ciekawą jest rzeczą, dlaczego istniejąca w pobliżu piekarnia chrześcijańska za gorszy wypiek bierze droższe ceny.

— **Opowietrzny gość.** W niedzielę w godzinach rannych nad naszym miastem krążył duży dwupłatowy samolot, lot którego liczne grupki częstochowian śledziły z zainteresowaniem.

Zniesienie okupacji w Dąbrowie.

Miasto Dąbrowa przeszło w dniu 2 bm. w ręce polskich władz wojskowych i cywilnych.

Ludność żyje pod wrażeniem przeżytych wydarzeń, które obaliły wczorajszy porządek, sprowadzając dawno wycekiwane zmiany. Nastrojów tak poważny i podniosły, że przeżywane chwile upamiętnia się zapewne w sercach i umysłach ludności nazawaze. Zmiana dotychczasowych form odbyła się tak szybko i sprawnie, a w sposób tak poważny, że wprost nie można wyjść z podziwu.

O g. 8 rano oddziały czeskie, stacjonujące w Dąbrowie, złożyły same dobrowolnie broń i na własną rękę, spakowały manatki, wyruszyły pociągami ku granicy. Mianowany przez gen. Rozwadowskiego, szefa sztabu polskiego, komendantem obwodu dąbrowskiego pułkownik Filimowski objął rano komendę. Wszystkie organizacje, jak: Sokół, P. O. W., Dobrowczyce, Piłsudczyki itp. złożyły u stóp pomnika Kościuszki przysięgę według ostatniego dekretu Rady regencyjnej. Wraz z nimi złożyli przysięgę polscy b. żołnierze armii austriackiej oraz wielu węgrod i słowaków. Od południa rozpoczęło się przejmowanie urzędów wojskowych austriackich oraz przejmowanie funkcji od urzędników polaków.

Władze polskie przejęły wojskowe magazyny z artykułami żywności oraz składy amunicji. Na jednej tylko z kopaliń przejęto z górą 500 karabinów oraz kilka kulomiotów.

Milicja miejska, której kadry powiększono na poczekaniu, otrzymała karabiny i szable.

Wieczorem zmobilizowano wszystkie czynniki wojskowe, podległe władzy komendanta, pułkownika Filimowskiego i rozdane im broń palną.

Wszystkie urzędy, jak urząd górniczy, urząd węgłowy, poczta, sądy wojskowe, magazyny itp. zajęte lub też w drodze likwidacji znajdują się już w rękach cywilnych i wojskowych polskich.

We wszystkich biurach wro praca organizacyjna, przejmowane są akty, papiery i kasy wojskowe.

Z ramienia rządu polskiego, objął cywilny zarząd powiatem starosta, mianowany przez komisarza lubelskiego.

Na gmachach publicznych powiewają flagi polskie. Wojskowi na czapkach mają orzełki polskie.

Także kolejnięctwo, jak w całym kraju, tak i w Dąbrowie ma przejść w ręce władz polskich.

Ofiary. na Skarb Narodowy.

Pracownicy Częstochowskiego Oddz. Tow. Ake. „L. J. Borkowski” składkę miesięczną za październik 1918, 42 mk. 40 fen. Marja Polaczek 5 rb. ros. srebrem 7 marek srebne niem. i złotą obrączkę. A. Góralczyk 5 marek. Białobrzescy broszkę złotą, kołczyki z turkusami, 3 żetony srebrne. 1 brelok srebrny rok 1907 i 1 brelok srebrny rok 1908-1913. W. i P. Snawadczyk złoty pierścionek i obrączkę z lit. P. B. i B. B. Jacenty Giełdowski rb. 7 ros. srebrem 1 korona srebrna, 50 fen. srebrne i srebrne koperty od zegarka. Jan Klich srebrem 8 koron, 23 mk., 5 rb. ros. i moneta bułgarska. Stefan Lupinski srebrem 5 rb. 50 kop. ros. i moneta, złoty kołczyk oraz miedziany 2 rb. 50 kop. i 1 moneta papieska. kwity 419, 420, 421, 425, 428, 429, 430, 431.

KRONIKA

— **Podziękowanie.** Na dowód tego, że polacy zawsze oceniali dobre chęci i życzliwość prawych jednostek Magistrat m. Częstochowy wystosował do ustępującego majora Klettingera pismo treści następującej:

Wielmożny Pan

Major Klettinger

Klasztor, Jasna Góra.

Magistrat ma zaszczyt wyrazić W. Panu swe szczerze i serdeczne podziękowanie za opiekę i zarząd Klasztorem Jasnogórskim. Jako Komendant Klasztoru utrzymywał W. Pan wzorowy porządek zarówno pod względem zarządu, aprocz jak i wewnętrznych dyspozycji, które nigdy nie dały powodu do jakiegokolwiek skargi, jak również pod względem estetycznego wyglądu całego terytoryum klasztorne.

Zarząd miasta Częstochowy uznaje to i zachowa dla W. Pana przyjacielskie wspomnienie.

— **Dia wojska polskiego.** Jaką symfonią cieszy się wojsko polskie wśród ludności, świadczą o tem ofiary, złożona na ręce komendanta polskiej załogi na Jasnej Górze podp. Wiśniewskiego przez dzierżawców kłepów dewocyjnych, znajdujących się w objęciu klasztoru Jasnogórskiego. Jako zasitek dla wojska polskiego złożyli po 20 mk. pp: Marja Bieda, Józef Slotwinski, Józef Sosnowski, August Czakert, Jan Miecznik, Marcin Derus, Marjan Janicki, L. Podlewska, Jan Otrębski, Józef Bajdecki, Teodor Błaszczak i Kazimierz Szymanski. Ogólna suma 240 mk. Zmierzona została w dniu wczorajszym komendantowi.

— **Na gospodę dla żołnierza polskiego.** Do dnia 4 bm. włącznie na Gospodę dla żołnierza polskiego wypłaciliśmy zarządowi Stow. właścicieli nieruchomości sumę 186 marek, złożoną pod postacią ofiar w administracji naszego pisma.

— **Kalendarz „Gońca Częstochowskiego”.**

Nakładem „Gońca Częstochowskiego” przy końcu m. grudnia wydany zostanie kalendarz na r. 1919 z obszernym działem informacyjnym i literackim.

Wobec zniesienia wojennej cenzury i ze względu na przelomową chwilę, jaką obecnie przeżywamy, kalendarz zawierać będzie szereg aktualnych artykułów, obrazów z życia, anegdot politycznych itp.

W celu wyczerpującego opracowania działu informacyjnego, zwracamy się niżej do wszystkich instytucji społecznych i kulturalno-oświatowych o nadsyła-

nie informacji, danych statystycznych, oraz nazwisk osób, stojących na czele danej instytucji.

Prace i twory literackie prosimy nadsyłać z dopiskiem „do kalendarza”.

Ogłoszenia i inseraty reklamowane przyjmuje z dniem dzisiejszym administracja „Gońca Częstochowskiego”.

— **Z ambulatorium miejskiego.** W ambulatorium miejskim przy ul. Szkolnej w czasie od 1 października do 31 bm. udzielono porad na miejscu 37,7. Na miesiąc 64, założono zaś 186 opatrunków. Ogółem udzieleno 627 porad.

— **Nowy wyzysk.** Jeden z obywateli okolicznych podpisał kontrakt na dostawę mleka z pewną częstochowską mleczarnią, w którym zobowiązał się dostawiać mleko po 1,75 rb. za kwartę.

— **Do rodzin poległych legionistów — częstochowian.** W związku z projektem poleżenia pamiątkowego kamienia dla poległych legionistów częstochowian, uprasza się rodziny tychże o dostarczenie poniższych informacji pod adresem: ul. Kościuski 13 m. 1 (skrzynka do listów):

- 1) Imię (pełne) i nazwisko poległego legionisty.
- 2) Miejscowość i datę (choćby w przybliżeniu) jego śmierci.
- 3) Adres rodziców, lub ewentualnie najbliższej rodziny.

— **Wynagrodzenie kolejarzy.** Jak wspomnieliśmy, wskutek starań Stow. b. kolejarzy rząd polski pragnąc zabezpieczyć od rozproszenia kadry pracowników zawodowych kolejowych i mieć je gotowe w każdej chwili do objęcia kolei w kraju postanowił wypłacać pensje tym pracownikom kolejowym, którzy zarejestrują się w swem Stowarzyszeniu (Zórawia 8), zamianowani będą na odpowiednie stanowiska i zobowiązani się na wezwanie stanąć do pracy.

Przy opracowaniu norm tych pensji tymczasowych brano za podstawę zarobek miesięczny, policzony przed ostatnią ewakuacją Rosjan. A więc, kto pobierał 12 rb. miesięcznie dostanie dziś 150 mk na miesiąc. 15 rb. — 180 mk, 20 rb. — 210 mk, 25 rb. — 240 mk, 30 rb. — 270 mk, 35 rb. — 303 mk, 40 rb. — 325 mk, 45 rb. — 350 mk, 50 rb. — 375 mk, 60 rb. — 440 mk, 70 rb. — 425 mk, 80 rb. — 450 mk, 90 rb. — 475 mk, 100 rb. — 500 mk, 125 rb. — 550 mk, 150 rb. — 603 mk, 175 rb. — 650 mk, 200 rb. — 700 mk, 250 rb. — 800 mk, 275 rb. — 850 mk, 300 rb. — 900 mk, 325 rb. — 1000 mk, 350 rb. — 1100 mk, 400 rb. — 1200 mk, 450 rb. — 1300 mk, 500 rb. — 1400 mk, 550 rb. — 1500 mk, 600 rb. — 1600 mk, 650 rb. — 1700 mk, 700 rb. — 1800 mk, 800 rb. — 1900 mk, 900 rb. i wyżej — 2000 mk. nadto 20 proc. na mieszkanie w miastach, 10 proc. na prowincji, dyrygom zaś parowozowym i konduk-

Zbliża i zdaleka.

□ **Uwięzienie milicji w Otwocku.**
Wczoraj z polecenia prokuratora K.-p. sądu apelacyjnego aresztowano i osadzono w więzieniu siedzącą całą prawie milicję w Otwocku w liczbie kilkudziesięciu osób wraz z jej komendantem, Czesławem Ratmanem na czele, pod zarzutem łapownictwa, zdzierstwa, oraz innych przejawów ucisku ludności miejscowej.

Dla zastąpienia aresztowanych stróżów bezpieczeństwa, Ministerjum spraw wewnętrznych wysłało do Otwocka oddział in-

nych milicjantów, wraz z przewodnikiem oddziału.

Ostatnie wiadomości.**Odwołanie żołnierzy polskich z frontu.**

Kraków, 4 listopada. Wczoraj Komisja likwidacyjna wysłała następujące telegramy skrowe:

Do oficerów i żołnierzy narodowości polskiej.
Polska K. L. dla Galicji i Śląska wzywa

wszystkich oficerów i żołnierzy Polaków do natychmiastowego zaprzestania działań wojennych przeciwko wojskom koalycji, na wszystkich frontach i powrotu w zwartych oddziałach pod komendą oficerów do kraju. Transporty mogą iść tylko na Orlo, Czaczę i Bogumiu. S k a r b e k.

Odwołanie wojska polskiego z Węgier.

Prezydent ministrów hr. Karol w Budapeszcie: P. K. L. dla Galicji i Śląska uprasza o natychmiastowe odesłanie wszystkich wojsk narodowości polskiej, z wykluczeniem ruskich, pod komendą oficerów do Galicji zachodniej na Orlo i Czaczę. S k a r b e k.

Teatr „**PARYSKI**” Ulica Panny Marji
— Nr. 19. —

Program od wtorku 5-go do soboty
9-go Listopada r. b.

Dzisiaj występuje premjowana piękność!

Najsłynniejsza w świecie gwiazda
kinematograficzna

FERN ANDRA

Nieporównana otwórczyni psychiki współczesnej kobiety w 5 aktowym dram. życiowym

Rozdarta Dusza

Pierwszy obraz z serji 1918/19 roku.

NAD program: **NIESPOKOJNY HOTEL** Arcywesoła komedia w 2 aktach.

Muzyka: Sekstet Artystyczny pod Dyrekcją
p. **Czesława Żaka.**
Stuobaczka Konserwatorium Warszawskiego.

— Dla dzieci wejście wzbronione. —
w Soboty, niedziele i święta bilety ulgowe i
— — passe-partout nie ważne. — —

szczegóły w programach.
Bufet cukierniczy przy teatrze

Teatr „**ODEON**” ul. Panny Marji № 27.

Program od wtorku 5-go do czwartku
7-go Listopada 1918 r.

Tylko 3 dni!

Tylko 3 dni!

EKSPEDJENTKA

Wzruszająca tragedia życiowa w 5-ciu aktach. W roli głównej, słynna
artystka rumuńska

Leontyna Kühnberg.

NAD program: **MUSISZ być MEŹCZYŹNĄ!** Wyborna farsa
w 2-ach aktach.

Anons: Zawsze miłe widziana uroczą **Henny Porten** wkrótce ukaże się w drugim swoim
obrazie na rok 1919 p. t. **Zwycięzcy.**

Orkiestra pod kierunkiem członka Filharmonji Łódzkiej p. **RAFAŁA KANTORA.** — Bufet cukierniczy przy teatrze.
Dla dzieci wejście wzbronione. — — — — — Szczegóły w afiszach i programach.

W RESTAURACJI WARSZAWSKIEJ

ul. Panny Marji 43.

OD DNIA 6 LISTOPADA

codziennie od godziny 7 do 11 wieczorem **KONCERT.**

Ofiary.

Na gospodę dla ochotników do wojska polskiego.

Dawid Bochenek 25 mk., Siennicki A. 5 mk., Biuro Ubezpieczeń Wzajemnych 100 mk. W. i P. Snażdzy 5 mk. kwity 428, 424, 426, 427.

Ks. Jędrzecki 10 mk. kwit 433.
Na kamień pamiątkowy dla poległych Legionistów Częstochowian
A. Siennicki 5 mk. kwit 422.

Kawa palona.

Na kupon nr. XVIII karty rodzinnej ser. D. nabywać można w sklepach detalicznych 3 luty kawy palonej po 70 fen. za lut.

Miejska Deputacja Żywnościowa podaje do wiadomości, że sprzedaż mięsa, odbywać się będzie w czwartki o godzinie 7-mej rano w następujących jatkach rzeźniczych:

dla Okregu I. U i XI Gabel Targowa 10
„ „ II i XII D. Lederman Krakowska 1
„ „ III i IV Kantor Targowa
„ „ VI i VIII Pleskaczyński ul. P. Marji № 36
„ „ VII i XIV Cedrowicz ul. Panny Marji Nr. 48
„ „ IX Krauze ul. P. Marji Nr. 25
„ „ X i XIII A. Kantor R. Wieleński

DOKTOR

Stefan Purski

przyjmuje codziennie od 9-11 i od 4-6 pp. Panie od 12-2
choroby skórne i weneryczne
Częstochowa ul. Piękną 5.
1-sze piętro. 754-

Pierwszy w Częstochowie chreściański skład kupuje i sprzedaje różnego rodzaju meble, pianina, maszyny do szycia i t. p. po cenach umiarkowanych, oraz poleca całkowite umeblowanie, sypialni, stołowych, i t. p. ul. Panny Marji Nr. 50. 416-

Marchew czerwona krótką 8 Mk. patentowane mocne odporne na słoty i mrozy
awierc do sprzedania panorama ul. P. Marji 76. 2348-

Sprzedam kosztjum welwetowy Wieluńska 3. 2347-

Ogrodnik kawaler poszukuje zajęć. Wiad. w Gońcu. 2350-

Do sprzedania: gospodarstwo 11 morgów w niedzielę dn. 3 Listopada koza szara w białą futy odprowadza za miastem grodu Rynek Wieluńska 16. 2346-

DOKTOR MED. Edwin Petrykat

b. lekarz kliniki Prof. LESSERA

Choroby skórne, weneryczne i moczopłowe
przyjmuje od 10-12 rano i od 3-6 godz. wiecz.
Panie od 12-1 godz. pp. W niedzielę i święta
od 10-12 godz.

Częstochowa ul. Dojazd 11.

Redaktor i Wydawca **F. D. Wilkoszewski.**

Oddito we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego”